

Sammanträde med Sociala utskottet

Plats och tid Stora sammanträdesrummet kl. 08:30

Beslutande

Ledamöter

Anna Ekström (L) Ordförande
Helen Karlsson (V)
Birgitta Svensson (S)
Gudrun Andersson (C)

Tjänstgörande ersättare

Anna-Lena Bohman (M) *ers. Anita Walfridsson (M)*

Tjänstemän

Ghenoa Abbas, sekreterare
Mikael Fornander, socialchef
Elenor Råsberg, enhetschef
Caroline Bjerne, teamledare §§ 174, 175
Ragnhild Sjöström, enhetschef §§ 176-183
Lotta Engström, enhetschef §§ 176-180
Elin Joelsson, enhetschef §§ 176-180
Elisabet Lang, enhetschef §§ 176-180

Utses att justera Helen Karlsson

Justeringens plats och tid Kommunhuset

Paragrafer 171-182

Underskrifter

Sekreterare
Ghenoa Abbas

Ordförande
Anna Ekström

Justerande
Helen Karlsson

ANSLAG/BEVIS

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.

Organ	Sociala utskottet		
Sammanträdesdatum	2020-05-07		
Förvaringsplats för protokollet	Kommunhuset - närarkivet		
Datum då anslag publiceras	2020-05-07	Datum då anslag tas bort	2020-05-29
Underskrift Ghenoa Abbas		

§ 171	Mötets öppnande	4
§ 172	Val justerare	5
§ 173	Godkännande av föredragningslista	6
§ 174	Sekretessärende 1: LVU ärende	7
§ 175	Sekretessärende 2: Yttrande till IVO	8
		-
		9
§ 176	Åtgärder och effektiviseringar av Sociala Avdelningens verksamhet, övergripande Sociala Avdelningen	10
		-
		11
§ 177	Åtgärder och effektiviseringar av Sociala Avdelningens verksamhet, Myndighetsenheten, AME	12
		-
		13
§ 178	Åtgärder och effektiviseringar av Sociala Avdelningens verksamheter inom Äldreomsorgen	14
		-
		16
§ 179	Åtgärder och effektiviseringar av Sociala Avdelningens verksamhet, Hemsjukvård	17
		-
		19
§ 180	Åtgärder och effektiviseringar av Sociala Avdelningens verksamhet, Funktionshinderomsorgen	20
§ 181	Upphandling enligt LOU avseende personlig assistans	21
		-
		26
§ 182	Anmälningsärenden	27

SU § 171 Mötets öppnande

Beslut

Ordförande Anna Ekström öppnar mötet.

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

SU § 172 Val justerare

Beslut

Sociala utskottet beslutar

att utse Helen Karlsson som justerare.

	Justerandes sign	Utdragsbestyrkande
--	------------------	--------------------

SU § 173 Godkännande av föredragningslista

Beslut

Sociala utskottet beslutar

att godkänna föredragningslistan med tilläggande punkter 7, 8, 9, 10 samt 12.

		Justerandes sign	Utdragsbestyrkande
--	--	------------------	--------------------

SU § 174 Sekretessärende 1

Beslut

Sekretessärenden – biläggs ej i offentligt protokoll.

	Justerandes sign	Utdragsbestyrkande
--	------------------	--------------------

SU § 175 Sekretessärende 2: Yttrande till IVO

Beslut

Sekretessärenden – biläggs ej i offentligt protokoll.

	Justerandes sign	Utdragsbestyrkande
--	------------------	--------------------

SU § 176 Åtgärder och effektiviseringar av Sociala Avdelningens verksamhet, övergripande Sociala Avdelningen

Beslut

Sociala utskottet föreslår kommunstyrelsen besluta

att ta ställa sig bakom Sociala Avdelningens vidtagna och planerade åtgärder för budget i balans 2020-2021.

Yrkanden

Helen Karlsson (V) yrkar avslag på föreslaget beslut.

Beslutsgång

Ordföranden ställer Helen Karlsson (V) yrkande mot föreslaget beslut och finner att utskottet beslutar bifall.

Reservationer

Helen Karlsson (V) reserverar sig mot beslutet i sin helhet.

Ärendebeskrivning

Beskrivning av effektiviseringar/besparingar

Hyror:

Sociala avdelningens kostnader för hyra av lokaler som tidigare användes för att bedriva hem för vård och boende för ensamkommande barn och ungdomar avslutas i och med årsskiftet 2020-2021. Detsamma gäller Integrationsenhetens lokaler på Torggatan. **Effekt 1 100 tkr.**

Sociala avdelningens organisation:

Sociala avdelningens ledningsgrupp har beslutat att omorganisera delar av äldreomsorgen och hemsjukvården vilket innebär att uppkommen vakans avseende enhetschef ej kommer att tillsättas. **Effekt 800 tkr.**

Genomförda effektiviseringar:

Som ett led i åtgärder för budget i bättre balans har Sociala avdelningen i enlighet med kommunstyrelsens viljeinriktning avvecklat såväl psykiatrisamordnare som tjänsteperson inom öppen verksamhet Gula Villan. Vidare har Sociala utskottet och Kommunstyrelsen beslutat att avveckla personligt ombudsverksamheten. **Effekt 635 tkr.**

	Justerandes sign	Utdragsbestyrkande
--	------------------	--------------------

Taxor och avgifter:

Kommunstyrelsen beslöt under 2019 att revidera taxor och avgifter inom Sociala avdelningens verksamheter. **Prognosticerad effekt 300 tkr.**

Hemtjänst LOV-ersättning:

Som ett led i pågående förändringsarbete inom Sociala avdelningen strävar vi efter att minska behovet av hemtjänst, detta genom ett förändrat arbetssätt som i sig bygger på att tillvarata den enskilda individens resurser och självständighet. Vidare att vi från och med 2021 ersätter hemtjänsten för utförd tid, istället för som nu för beviljad tid. **Prognosticerad effekt 2 250 tkr.**

För vidare information se matris gällande genomförda och pågående effektiviseringar/besparingar och förslag till vidare effektiviseringar/besparingar.

Beslutsunderlag

Handlingsplaner för de effektiviseringar/besparingar som kräver politiskt ställningstagande

Risk och konsekvensanalyser för de effektiviseringar/besparingar som kräver politiskt ställningstagande

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

SU § 177 Åtgärder och effektiviseringar av Sociala Avdelningens verksamhet, Myndighetsenheten, AME

Beslut

Sociala utskottet föreslår kommunstyrelsen besluta

att ta ställa sig bakom Sociala Avdelningens vidtagna och planerade åtgärder för budget i balans 2020-2021, samt

att förändra riktlinjer för biståndsbedömning avseende insatser i form av hemtjänst, korttidsplats, dagverksamhet och särskilt boende enligt Socialtjänstlagen (2001:453) samt

att revidera delegationsordningen i enlighet med ovan angivet förslag

Ärendebeskrivning

Beskrivning av effektiviseringar/besparingar

Biståndsbeslut:

De flesta av Myndighetsenhetens åtgärder för budget i bättre balans avser beslut i individärenden. Dessa kommer att hanteras inom ramen av för delegerad myndighetsutövning alternativt av Sociala utskottet.

Prognosticerad effekt 5 630 tkr.

Arbetsmarknadsenheten:

Sedan förslaget om besparing avseende avveckling av arbetsledare vid Arbetsmarknadsenheten har omständigheterna avseende efterfrågan av arbetskraft radikalt förändrats till följd av Covid-19. Klienter/brukare som inte har etablerat sig på arbetsmarknaden under en högkonjunktur kommer ha än svårare att etablera sig under en sannolikt kommande lågkonjunktur. Det kommer även vara svårare att ordna praktikplatser i andra verksamheter, privata företag eller ideella organisationer, då det finns ett motstånd till att ta in nya personer i olika verksamheter pga. smittorisker.

I och med dessa omständigheter bedömer verksamheten att det inte är lämpligt att genomföra besparing avseende arbetsledare vid Arbetsmarknadsenheten.

För vidare information, ta del av handlingsplan.

Prognosticerad effekt 0 tkr.

Biståndsbedömning:

Under 2019 antog kommunstyrelsen riktlinjer för biståndsbedömning avseende

	Justeraandes sign	Utdragsbestyrkande
--	-------------------	--------------------

insatser i form av hemtjänst, korttidsplats, dagverksamhet och särskilt boende enligt Socialtjänstlagen. Riktlinjerna innebär bland annat en inriktning om att nya ärenden inom hemtjänsten inte skall överstiga 150 timmar per månad. Enligt riktlinjerna ska biståndshandläggare när den enskilde börjar närma sig riktmärket 150 timmar arbeta med motiverande samtal för ansökan om plats på Särskilt boende. Utifrån nu pågående förändringsarbete framgår det att verksamheten bör påbörja motivationsarbetet i ett tidigare skede. Brytpunkten för kostnaden för en plats vid SÄBO kontra kostnad för hemtjänst låg för 2019 vid ungefär 95 timmar hemtjänst per månad, varför motivationsarbetet om ansökan om boendepå SÄBO bör ske i ett tidigare skede. Verksamheten bedömer dock att det fortsatt finns utvecklingspotential inom redan antagna riktlinjer, varför en förändring avseende ett lägre tak för beviljad hemtjänst per månad inte föreslås i nuläget. Verksamheten föreslår istället en förändring avseende delegationsordning för beviljande av tid som överstiger 120 timmar respektive 150 timmar. Förslaget innebär följande;

Biståndsbeslut om mer än 120 timmar per månad, Enhetschef inom Myndighetsenheten, beslut anmäls inom ramen för delegationsbeslut vid Sociala utskottet.

Biståndsbeslut om mer än 150 timmar hemtjänst per månad, Sociala utskottet.

För vidare information se matris gällande genomförda och pågående effektiviseringar/besparingar och förslag till vidare effektiviseringar/besparingar.

Beslutsunderlag

Handlingsplaner för de effektiviseringar/besparingar som kräver politiskt ställningstagande.

Risk och konsekvensanalyser för de effektiviseringar/besparingar som kräver politiskt ställningstagande.

		Justerandes sign	Utdragsbestyrkande
--	--	------------------	--------------------

SU § 178 Åtgärder och effektiviseringar av Sociala Avdelningens verksamheter inom Äldreomsorgen

Beslut

Sociala utskottet beslutar

att ta ställa sig bakom Sociala Avdelningens vidtagna och planerade åtgärder för budget i balans 2020-2021 samt,

att besluta om förändrad bemanningsgraf enligt ovanstående vid det Särskilda boendet Antuna samt vid Korttidsenheten.

Yrkanden

Helen Karlsson (V) yrkar avslag på förslaget beslut.

Beslutsgång

Ordföranden ställer Helen Karlsson (V) yrkande mot förslaget beslut och finner att utskottet beslutar bifall.

Reservationer

Helen Karlsson (V) reserverar sig mot beslutet i sin helhet.

Ärendebeskrivning

Beskrivning av effektiviseringar/besparingar

Äldreomsorgen:

Som ett led i besparingsåtgärder för att nå en budget i balans behöver personalkostnaderna inom äldreomsorgen minska. Verksamheten strävar samtidigt efter hållbara schema där det till exempel inte förekommer delade turer. Under 2019 påbörjades arbetet med hållbara scheman. Verksamheten bedömer att det är möjligt att upprätta schema som å ena sidan medger mera återhämtning och som samtidigt inte innehåller delade turer, detta under förutsättning att man tjänstgör varannan helg.

Nuvarande schema innebär att man arbetar var tredje helg samt arbetar en enkeltur ytterligare en helg. När man arbetar helg innebär det arbete fredag, lördag och söndag varav en dag med delad tur.

Nuvarande schema har man en längledighet (tre dagar) på sex veckor samt flertalet rygg mot rygg-pass det vill säga man tjänstgör sen kväll och börjar tidig morgon. I det nya schemaförslaget kommer man som arbetstagare kunna ha en

	Justeraandes sign	Utdragsbestyrkande
--	-------------------	--------------------

långledighet inom en fyra veckors period, samtidigt som antalet rygg mot ryggpass minimeras samt att delade turer försvinner helt.

För att genomföra dessa åtgärder/effektiviseringar behöver verksamheten utveckla nya arbetssätt där omfördelning av arbetsuppgifter över dagen sker. Verksamheten strävar efter att identifiera och utveckla effektiva flöden, med andra ord det som skapar ett värde för brukaren. Vidare behöver äldreomsorgen ta nästa steg vad det gäller digitala arbetssätt till exempel tillsyn via kamera/telefon, e-tjänster etc. Dessutom önskar verksamheten att utveckla samarbetet med andra aktörer och frivilligorganisationer mer än vad som redan görs.

Antuna:

Sociala avdelningen har fått i uppdrag att ta fram åtgärder och effektiviseringar för att minska kostnaderna. För att möjliggöra en effektivisering behöver verksamheten förändra såväl scheman och som bemanningsgraf, det vill säga personaltätheten.

Verksamheten föreslår i enlighet med ovan förändrade och hållbara scheman vilket även kommer innebära en förändrad helgtäthet motsvarande varannan helg. Vidare föreslår verksamheten en minskad bemanningsgraf till en faktisk bemanning motsvarande 5 personal per plan (idag 6 personal) mellan klockan 16 till 21 måndag till söndag.

Prognosticerad effekt Antuna plan 2 och 3: 2 100 tkr.

Demensboendena vid Rosenberg:

Verksamheten bedömer att en sänkt bemanningsgraf på Demensboendet Rosenberg medför en ökad risk för arbetsskador, verksamheten har redan i nuläget en relativt hög andel arbetsskadeanmälningar på Rosenberg. Bedömningen är att det finns ett fortsatt behov av två personal per avdelning för att tillgodose brukarnas behov samt tillgodose en god arbetsmiljö. I och med att demensavdelningarna ligger mera avskilt och då de endast utgör två avdelningar skulle det medföra svårigheter att omfördela personal under kvällstid om det endast skulle vara totalt tre personal på två avdelningar. Verksamheten befarar även att en sänkt bemanningsgraf skulle medföra ökad risk för avvikelser i omvårdnaden, detta inte minst med tanke på de behov som brukare på demensavdelningarna har. En minskad bemanningsgraf skulle även innebära ökade risker för tillbud, fall och våldsamma situationer mellan brukare. Utifrån de omständigheter som anges ovan, föreslår verksamheten att nuvarande bemanningsgraf bibehålls. Verksamheten föreslår dock fortsatt att demensavdelningarna vid Rosenberg i likhet med övriga äldreomsorgen tjänstgör varannan helg. Skälen till detta är som ovan.

Prognosticerad effekt demensavdelningarna vid Rosenberg 0 tkr.

Korttidsavdelning:

	Justerandes sign	Utdragsbestyrkande
--	------------------	--------------------

För att möjliggöra en effektivisering behöver verksamheten förändra såväl scheman och som bemanningsgraf, det vill säga personaltätheten. Verksamheten föreslår i enlighet med ovan förändrade och hållbara scheman vilket även kommer innebära en förändrad helgtäthet motsvarande varannan helg. Vidare föreslår verksamheten en minskad bemanningsgraf till en minimibemanning motsvarande 2 personal dag- och kvällstid, (ett arbetssätt som i hög utsträckning redan genomförts) samt en maxbemanning om 3 personal mellan klockan 07-16, måndag till fredag. Den förändrade bemanningsgrafan kommer medföra minskat behov av extern vikariat tillsättning. Schemaförändringen kommer även innebära att det finns resursspass som vid behov kan användas inom såväl Korttidsenheten som andra verksamheter inom äldreomsorgen.

Prognosticerad effekt 250tkr.

Hemtjänst:

Utifrån pågående förändringsarbete, strävar verksamheten efter att stärka den enskilde brukaren i sin självständighet och sitt oberoende. Målsättningen är att behovet av biståndsbeviljade insatser skall minska med detta arbetssätt, i de fall verksamheten lyckas med detta kommer ersättningen för hemtjänstinsatser (LOV) att minska. Detta kommer i sin tur innebära att hemtjänstenheten erhåller en lägre kostnadsram att bedriva verksamhet inom. Den ekonomiska effekten av denna åtgärd kommer få återverkningar på övergripande nivå inom Sociala Avdelningen. I hemtjänsten arbetar en relativt stor del av personalen redan nu varannan helg, det vill säga hållbara scheman. Medarbetarna har valt att göra detta för att inte behöva arbeta delade turer. Personalen uppger att de ser positivt på detta samt att de får en bättre återhämtning. Utifrån behovet av åtgärder och effektiviseringar bedömer verksamheten att en helgtäthet motsvarande varannan helg skall gälla för samtlig personal inom hemtjänsten. Vidare har verksamheten för avsikt att minska antalet bilar med en bil.

Prognosticerad effekt 560 tkr.

Hantering vakanser:

Verksamhetens målsättning är att inte tillsätta uppkommen vakans avseende samordnare inom äldreomsorgen och hemsjukvården, vakansen avser föräldraledighet.

Prognosticerad effekt 263 tkr.

För vidare information se matris gällande genomförda och pågående effektiviseringar/besparingar och förslag till vidare effektiviseringar/besparingar.

Beslutsunderlag

Handlingsplaner för de effektiviseringar/besparingar som kräver politiskt ställningstagande

Risk och konsekvensanalyser för de effektiviseringar/besparingar som kräver politiskt ställningstagande

	Justerandes sign	Utdragsbestyrkande
--	------------------	--------------------

SU § 179 Åtgärder och effektiviseringar av Sociala Avdelningens verksamhet, Hemsjukvård

Beslut

Sociala utskottet beslutar

att ta ställa sig bakom Sociala Avdelningens vidtagna och planerade åtgärder för budget i balans 2020-2021.

Yrkanden

Helen Karlsson (V) yrkar avslag på förslaget beslut.

Beslutsgång

Ordföranden ställer Helen Karlsson (V) yrkande mot förslaget beslut och finner att utskottet beslutar bifall.

Reservationer

Helen Karlsson (V) reserverar sig mot beslutet i sin helhet.

Ärendebeskrivning

Beskrivning av effektiviseringar/besparingar

Vakanser:

Som ett led i besparingsåtgärder för att nå en budget i balans behöver kostnaden för hemsjukvården minska. Det är samtidigt viktigt att dessa åtgärder genomförs på ett bra och genomarbetat sätt. I det material som presenterats framgår ett flertal besparingsåtgärder så som att inte tillsätta tjänst vid pensionsavgång, vidare att inte tillsätta samordnartjänst vid föräldraledighet.

Prognosticerad effekt 529 tkr.

När det gäller förslaget att eventuellt avveckla en eller båda de så kallade ”Stickundersköterskorna”/resursundersköterskor bedömer verksamheten inte längre detta som en bra och ändamålsenlig åtgärd för effektivisering. I nuläget har förändringar genomförts, vad gäller att fördela personalresurserna för att effektivisera arbetet, vilket har givit god effekt och mindre användning av timvikarier. Vidare är verksamheten hemsjukvård och rehabilitering är under stor omställning då ett stort förändringsarbete avseende dokumentation i enlighet med KVÅ, Klassifikation av Vårdåtgärder, samt införande av nytt verksamhetssystem kommer kräva mycket personella insatser under de närmaste två åren, med start hösten 2020. En eventuell besparing på dessa tjänster kan komma att kosta ännu mera i en annan del av verksamheten. Förslaget är att inte genomföra tidigare

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

föreslagen besparing avseende ”Stickundersköterska/resursundersköterska.
Prognosticerad effekt 0 tkr.

Material:

Verksamheten arbetar ständigt med ändamålsenlig användning av såromläggningsmaterial, inkontinensskydd etc.

Prognosticerad effekt 50 tkr.

Egen vård:

Verksamheten har som målsättning att utbilda personal och brukare inom personlig assistans avseende delegerad hälso- och sjukvård, i det fall detta är möjligt kan insatserna avseende delegerad hälso- och sjukvård istället ske som egenvård.

Prognosticerad effekt 10 tkr.

För vidare information se matris gällande genomförda och pågående effektiviseringar/besparingar och förslag till vidare effektiviseringar/besparingar.

Beslutsunderlag

Handlingsplaner för de effektiviseringar/besparingar som kräver politiskt ställningstagande

Risk och konsekvensanalyser för de effektiviseringar/besparingar som kräver politiskt ställningstagande.

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

SU § 180 Åtgärder och effektiviseringar av Sociala Avdelningens verksamhet, Funktionshinderomsorgen

Beslut

Sociala utskottet beslutar

att ta ställa sig bakom Sociala Avdelningens vidtagna och planerade åtgärder för budget i balans 2020-2021.

Ärendebeskrivning

Beskrivning av effektiviseringar/besparingar

Personlig Assistans:

Utredning och beräkning avseende Personlig Assistans hanteras i separat tjänsteskrivelse.

Prognosticerad effekt 700 tkr.

Arbetstidens förläggning:

Verksamheten har sedan tidigare vidtagit åtgärder avseende arbetstidens förläggning så som schema, helgtäthet etc. Vidare innebär nuvarande inrättning av samordnare att denne ersätter viss korttidsfrånvaro vilket medför lägre kostnader för vikarier. Verksamheten planerar vidare för att i dialog med vårdnadshavare i än högre utsträckning anpassa bemanningen efter reellt behov under sommarsemestern vid Korttidsboendet Vallmon.

Prognosticerad effekt 290 tkr.

För vidare information se matris gällande genomförda och pågående effektiviseringar/besparingar och förslag till vidare effektiviseringar/besparingar.

Beslutsunderlag

Handlingsplaner för de effektiviseringar/besparingar som kräver politiskt ställningstagande

Risk och konsekvensanalyser för de effektiviseringar/besparingar som kräver politiskt ställningstagande.

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

SU § 181 Upphandling enligt LOU avseende personlig assistans

Beslut

Sociala utskottet beslutar

att tar till sig informationen och överlämna ärendet till kommunstyrelsen för att fatta beslut 1 juni 2020

Ärendebeskrivning

Beskrivning av ärendet

Vaggeryds kommun har sedan flera år tillbaka konkurrensetsatt verksamhetsområdet personlig assistans genom att upphandla enligt lagen om offentlig upphandling, LOU. Då Vaggeryd nu ska genomföra en ny konkurrensetsättning av personlig assistans erbjuder Vaggeryds kommun samtliga kommuner i länet att delta. Vaggeryds kommun har sedan konkurrensetsättning av personlig assistans 2009 fått en positiv effekt på socialnämndens ekonomi motsvarande flera miljoner kronor.

Brukare som beviljas personlig assistent enligt LSS (kommun) eller assistansersättning enligt Socialförsäkringsbalken (Försäkringskassan) har rätt att välja att få sin insats utförd av en personlig assistent anordnad av kommunen eller få ersättning för sådan assistans så att denne själv kan anordna eller köpa sin assistans av en privat assistansanordnare. Lagstiftaren har därmed skapat en form av valfrihet för brukaren i insatsen personlig assistans. Detta har även bidragit till att det finns väletablerade assistansanordnare med stor kunskap och många års erfarenhet att bedriva assistans. Dessa har också en möjlighet att bedriva Personlig Assistans till en lägre kostnad och ändå behålla kvaliteten i verksamheten.

Kommunen har det yttersta ansvaret för att den som beviljats assistans även får denna insats utförd och därför måste kommunen tillhandahålla personlig assistans för dem som inte förmår eller vill välja en privat utförare.

En upphandling innebär att Kommunen upphandlar personlig assistans inklusive ansvaret för att tillhandahålla vikarie vid akut uppkomna situationer hos privata assistansanordnare.

En upphandling av personlig assistans bör genomföras enligt LOU. Bakgrunden till denna bedömning är att en upphandling enligt LOU bättre kan säkerställa att nämnden får kvalificerade och erfarna assistansanordnare som har kapacitet att utföra uppdraget åt nämnden. Vid en upphandling enligt LOU kan även medarbetare erbjudas verksamhetsövergång till den eller de assistansanordnare som ska bedriva verksamheten åt nämnden.

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Vid Försäkringskassans analys över assistansfördelningen i landet ser man att fördelningen mellan kommunalt utförd assistans och privat utförd assistans alltmer förskjuts till den privata sektorn (se tabell 1).

Tabell 1: Andel assistansmottagare fördelat på privat och kommunal sektor i landet

År	Privat anordnare/ kooperativ/egen	Kommun
2002	33%	66%
2006	43%	56%
2010	55%	45%
2016	76%	24%

Källa: Försäkringskassan, Socialförsäkringsrapport 2017:4

I Aneby kommun finns 16 brukare som har Personlig Assistans, enligt beslut jml. SFB eller jml LSS. Av dessa är kommunen utförare för 7 st. brukare om sammanlagt drygt 500 timmar personlig assistans per vecka.

Aneby Kommun har 13 medarbetare som är anställda enligt HÖK samt 8 medarbetare som arbetar med dessa brukare som är anställda enligt PAN. Utöver detta har Aneby kommun ca 16 vikarier som mer eller mindre arbetar med Personlig Assistans.

Beslutsunderlag

Ekonomi:

Sveriges kommuner och Regioner (SKR) uppskattar att kostnaden för den kommunala assistansen ligger ca 10-12 procent högre än den statliga schablonersättningen¹.

Utifrån utfallet för kostnader för Personlig Assistans i egen regi under 2019 har det gjorts beräkningar gentemot en jämförelse vad kostnaderna skulle varit om man köpt tjänsten samma år. För 2019 var Försäkringskassans schablon 299 kronor och 80 öre per timme. För år 2020 ligger den statliga ersättningen på 304 kronor och 30 öre per timme.

Enligt de ekonomiska beräkningar som gjorts beräknas att Aneby Kommun skulle spara minst 710 tkr per år om vi skulle upphandla Personlig Assistans. Den stora besparingen

¹ SKLs rapport *Ha koll på assistansen - en handledning för kommuners analys*, 1:a upplagan, dec 2015

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

är då inte främst kostnaderna för Personliga Assistenten utan det arbete som läggs ner på ledning, samordning och administration.

Beräkningen visar på möjlighet till besparingen motsvarande 1,0 samordnartjänst. Sociala Avdelningen kommer fortsatt ha ansvar för ledning och administration kring andra typer av insatser så som Avlösarservice LSS, viss schemaadministration för andra verksamheter samt administration och kvalitetsuppföljning av extern Personlig Assistent, vilket i så fall kommer att öka. Det har inte gjorts beräkningar på besparingar avseende det arbete som läggs på övriga administrativa kostnader inom kommunen så som t ex löneadministration etc.

Översikt jämförelse personlig assistans i egen regi eller som köpt huvudverksamhet

		Jämförelse vid sju brukare	
		Tusen kronor	
Antal beviljade timmar som bas för köpt tjänst har jämförts med bokförda direkta personal kostnader ansvar 1531, uppdelat per de sju brukare som ingår i utfall 2019			
Totalt i jämförelse över hela året, billigare med köpt verksamhet		Besparing =	147
Utöver lönekostn kompletterats med IT kostn egen personal			
IT och tele kostnader per brukare:	6 800 kr	7 brukare	47 600 kr
per användare konto personal	1 800 kr	31 anställda	<u>55 800 kr</u>
			103 400 kr
		Besparing	103
Utöver lönekostn kompletterats med kostnader förbrukningsmaterial			
			15
Personal kostnader samordnare (enhetschef ej inräknad)		Besparing =	559
Dyrare sjuklönekostnader vid extern utförare		Dyrare =	-115
		Besparing =	<u>710</u>
Sjuklönekostnader uppskattas vid extern placering bli ca 115 tkr dyrare än sjuklönekostnader som i egen regi år 2019 uppgick till 134 tkr			

Vid beräkning av ekonomin i att eventuellt upphandla Personlig Assistenten behöver man vara medveten om att sänkta kostnader för Aneby Kommun kan innebära en förändring i vad Kommunen ska erlägga till, eller erhålla från utjämningsystemet för LSS. Dock är detta beroende av vad andra Kommuner redovisar för kostnader vilket gör att det är mycket svårt att förutse.

 Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

En farhåga som kan finnas om man konkurrensutsätter Personlig Assistans är att Anebys geografiska läge skulle utgöra ett hinder för enskilda assistansanordnare. Det relativt låga antalet brukare, vissa med beslut om få timmar utspridda på en vecka, i kombination med ett visst geografisk avstånd till närliggande kommuner skulle eventuellt vara ett hinder för en ekonomiskt effektiv verksamhet. Det kan också finnas en farhåga att en enskild samordnare inte klarar av att verkställa sitt uppdrag och att ansvaret då faller tillbaka på kommunen. Det avtal som upprättas mellan kommunen och den enskilda assistansanordnaren blir då avgörande för hur en sådan situation ska hanteras med t ex skadestånd då någon part inte fullföljer sina åtaganden.

Brukare:

På marknaden finns väletablerade assistansanordnare med stor kunskap och många års av erfarenhet att bedriva personlig assistans. Dessa har visats sig ha möjlighet att bedriva personlig assistans till en lägre kostnad och ändå behålla kvaliteten i verksamheten.

Anledningarna till att de privata utförarna ökat är flera enligt den utredning som Statens offentliga utredningar gjort. Ett skäl är att privata assistansanordnare kan uppfattas som mer flexibla och att de kan ge assistansanvändarna större inflytande över sin assistans. Utöver detta erbjuder privata utförare ofta assistansanvändarna juridisk hjälp vid kontakt med kommun eller Försäkringskassa.²

År 2016 togs en rapport fram från handelshögskolan i Göteborg vars syfte var att jämföra kvaliteten mellan olika assistansanordnare (brukarkooperativ, privata utförare och kommun) i Göteborgs, Kungsbacka och Öckerös kommun. Rapporten visar att den allmänna servicekvaliteten uppfattas sämre för kommunala assistansanordnare än de övriga två utförarna. Dock var värdena, det vill säga nöjdheten, höga för samtliga anordnare, vilket indikerade att användarna i allmänhet ändå är nöjda med den service som erbjuds av sina assistansanordnare.³

Utifrån brukarperspektivet kan man dock framhålla att en upphandling av personlig assistans skulle utgöra en begränsning för brukarna i att de inte längre skulle ha möjlighet att välja kommunen som utförare

Kvalitet:

Kommunallagen reglerar hur kontroll och uppföljning av privata aktörer ska utföras av den kommunala verksamheten. Kommunfullmäktige ska för varje mandatperiod anta program med mål och riktlinjer för de kommunala angelägenheter som den privata

² Yrket personlig assistent – bakgrund, mål och reglering, s. 101-102

³ Organisationsformens betydelse för kvaliteten i personlig assistans – Brukarens kvalitetsupplevelse av kooperativ, privata bolag och kommuner som assistansanordnare,

CFK-Rapport 2016:3

anordnaren utför. Där ska anges hur dessa mål och riktlinjer sedan ska följas upp och hur allmänhetens insyn ska tillgodoses.⁴

Vidare har enskilda utförare ansvar för att dokumentationen sker i enlighet med socialtjänstlagens bestämmelser och Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd SOSFS 2014:5.

Sedan 2011 behöver privata bolag tillstånd av Inspektionen för vård och omsorg (IVO) för att få bedriva assistansverksamhet. För att få tillstånd krävs att den som söker kan visa att ägare och ledning har tillräcklig kunskap och erfarenhet av assistansverksamhet och arbetsmiljölagstiftning, samt stabil ekonomi och förmåga att systematiskt kunna leda, planera och följa upp verksamheten.⁵

IVO svarar för tillsyn av verksamheter enligt LSS (Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade). Tillsynen innebär att myndigheten granskar om en assistansanordnare lever upp till de lagar och krav som gäller för den typen av verksamhet.

Utöver detta är det viktigt att ett avtal gentemot en enskild utförare tydliggör parternas skyldigheter gentemot varandra avseende kommunens insyn i verksamhetens kvalitetsuppföljning.

Medarbetare:

Arbetsmiljölagen (1977:1160), arbetstidslagen (1982:673) samt lagen om anställningsskydd (1982:80) reglerar i huvudsak den personliga assistentens arbetsmiljö och arbetsvillkor. Arbetstidslagen och lagen om anställningsskydd är dispositiva, vilket innebär att arbetsmarknadens parter tillåts att teckna kollektivavtal som ersätter lagstiftningen. Arbetsgivaren får trots detta inte utforma avtalet hur som helst utan måste uppfylla vissa kriterier.⁶

Dock innebär en eventuell upphandling konsekvenser för personal som finns anställda då deras anställning kommer att förändras. Sociala Avdelningen har 13 personliga assistenter anställda enligt HÖK och 8 personliga assistenter enligt PAN (varav de flesta är anhöriga). Privata assistansanordnare använder PAN-anställningar i högre grad. PAN-anställningar kan anses vara en sämre anställningsform för den enskilde medarbetaren i jämförelse med att vara anställd enligt HÖK. Vid anställningar enligt HÖK är

⁴ Kommunallag (2017:725)

⁵ <https://www.ivo.se/tillstand/sol-och-lss-tillstand/personlig-assistans/>, 2020-04-14

⁶ SOU 2020:1, s. 55-56

	Justerandes sign	Utdragsbestyrkande
--	------------------	--------------------

utgångspunkten att den anställde får en tillsvidareanställning medan en anställning enligt PAN innebär att den anställde är anställd på begränsad tid för visst arbete. Det innebär att PAN-anställningen är knuten till den brukare som assistenten arbetar för. Uppsägningstiden skiljer sig åt mellan avtalen. Anställda enligt HÖK har sex månaders uppsägning vid anställningar som har varat mer än ett år, annars en månad. Anställda inom PAN och i de privata avtalen gäller kortare uppsägningstid, i regel 14 dagar. Skillnad i löneformer mellan de olika avtalen är att HÖK utgår från månadslön och PAN utgår från ersättning per timme. Vidare är det bättre jourersättning inom kommunal verksamhet enligt HÖK (Bilaga J) jämfört med avtal som enskilda assistansanordnare har.

Skulle Aneby kommun upphandla utförande av personlig assistans gentemot en enskild utförare jml. LOU så är det regler som gäller vid verksamhetsövergång som är aktuella.

Vid en verksamhetsövergång övergår samtliga rättigheter och skyldigheter på förvärvaren som de ser ut vid tidpunkten för överlåtelsen. Det är alltså fråga om lön, semester och andra villkor. Det finns särskilda regler om uppsägning av kollektivavtal i MBL (Medbestämmandelagen) vid verksamhetsövergång inklusive en ettårs-regel. Enligt denna är förvärvaren (den som övertar den självständiga ekonomiska verksamheten) skyldig att under ett år från övergången tillämpa anställningsvillkoren i överlåtarens kollektivavtal på samma sätt som överlåtaren var skyldig att tillämpa villkoren.

Det finns en särskild bestämmelse som innebär att de anställda ska erbjudas att följa med vid en verksamhetsövergång. Om de tackar nej så kvarstår de i anställning hos sin arbetsgivare. Då det sannolikt inte finns arbetsuppgifter på grund av att verksamheten överlåtits kan övertalighet uppstå vilket föranleder kommunen att genomföra omplaceringsutredningar. I de fall övertalighet fortsatt är ett faktum efter att omplaceringsutredningar genomförts kan det bli aktuellt med uppsägning på grund av arbetsbrist. Vid uppsägning gäller turordningsregler m.m.

När det gäller arbetsmiljö så har arbetsgivaren alltid ansvar för en god arbetsmiljö.⁷ Syftet med arbetsmiljölagen är att förebygga ohälsa och olycksfall i arbetet samt att även i övrigt uppnå en god arbetsmiljö. Lagen säger, bland annat, att arbetsförhållandena ska anpassas efter människors olika förutsättningar i fysiskt och psykiskt hänseende samt att arbetstagaren ska ges möjlighet till att medverka i utformningen av sin egen arbetssituation.⁸

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2020-04-Sociala utskottet protokoll 2020-04-23

⁷ SOU 2020:1, s. 55-56

⁸ Arbetsmiljölagen (1977:1160)

SU § 182 Anmälningsärenden

Beslut

Sociala utskottet beslutar

att anse följande ärende för anmält:

IVO ärende dnr 3.1.1-11587

Beslutsunderlag

IVO ärende dnr 3.1.1-11587

		Justerandes sign	Utdragsbestyrkande
--	--	------------------	--------------------